RAN-2301000103033011

RAN-2301000103033011

S.Y.B.A. (Sem. III) Examination October - 2023

Sanskrit - Paper 5-A (Core Course) (Principal)

ललित साहित्य – संस्कृत नाट्यसाहित्य/कृति – विक्रमोवर्शीयम् – कालिदास

Time: 2 Hours] **[Total Marks: 50**

સૂચના : / Instructions

(૧) **નીચે દર્શાવેલ ☛ નિશાનીવાળી વિગતો ઉત્તરવહી પર અવશ્ય લખવી.**
Fill up strictly the details of ☛ signs on your answer book

Name of the Examination:

☛ **S.Y.B.A. (Sem. III)**

Name of the Subject :

☛ **Sanskrit - Paper 5-A (Core Course) (Principal)**
ललित साहित्य – संस्कृत नाट्यसाहित्य/
कृति – विक्रमोवर्शीयम् – कालिदास

Subject Code No.: **2301000103033011**

Seat No.:

Student's Signature

પ્ર. ૧ ટૂંકમાં જવાબ આપો. (કોઈ પણ પાંચ) ૧૦

૧. નાટકમાં પ્રસ્તાવનાનું મહત્વ સમજાવો.

૨. કાલિદાસની કૃતિઓનાં નામ જણાવો.

૩. આયુ કોનો પુત્ર છે? તેની બાલ્યાવસ્થા ક્યાં વીતે છે?

૪. ઈન્દ્ર શા માટે ચિત્રરથને પૃથ્વી પર મોકલે છે?

૫. ભરતમુનિના કેટલા શિષ્યો છે? તેનાં નામ જણાવો.

૬. સૂર્ય અને ચંદ્ર પુરુરવાના શું સગા છે?

૭. ઉર્વશીએ કુમારને કેમ ચ્યવન ઋષિના આશ્રમમાં મૂક્યો હતો?

પ્ર. ૨ (અ) નીચેનામાંથી ગમે તે બે નો અનુવાદ કરો. ૮

૧. आविर्भूते शशिनि तमसा मुच्यमानेव रात्रि –
नैशस्याचिर्हुतभुज इव च्छिन्नमूयिष्ठधूमा।
मोहेनान्तर्वरतनुरियं लक्ष्यते मुक्तकल्पा
गङ्गा रोध:पतनक्लुषा गृह्यतीव प्रसादम्।।

२. यदृच्छया त्वं सकृदप्यवन्ध्ययो:
पथि स्थिता सुन्दरि यस्य नेत्रयो:।
त्वया विना सोऽपि समुत्सुको भवे
त्सखीजनस्ते किमुतार्द्रसौहृद:।।

३. हृदयमिषुभि: कामस्यान्त: सशल्यमिदं सदा
कथमुपलभे निद्रां स्वप्ने समागमकारिणीम्।
न च सुवदनामालेख्येऽपि प्रियामसमाप्य तां।
मम नयनयोरुद्वाष्पत्वं सखे न भविष्यति।।

४. वासार्थं हर संभृतं सुरभिणा पौष्पं रजो वीरुधां
किं मिथ्या भवतो हृतेन दयितास्त्रेहस्वहस्तेन मे।
जानीते हि मनोविनोदनफलैरेवंविधैर्धारितं
कामार्तं जनमज्जनां एतिभवानालक्षितप्रार्थन:।।

(બ) નીચેનામાંથી ગમે તે એક પૂર્વાપર સંદર્ભ આપી સમજાવો. ૦૫

૧. अथवा चन्द्रादमृतमिति किमत्राश्चर्यम्।

૨. नास्त्यगतिर्मनोरथानाम्।

પ્ર. ૩ વિક્રમોર્વશીયમનું ઉદ્‌ગમ સ્થાન દર્શાવી કાલિદાસે તેમાં કરેલા ફેરફાર વિશે જણાવો. **૧૩**

અથવા

પ્ર. ૩ ઉર્વશીનું પાત્રાલેખન કરો.

પ્ર. ૪ ગમે તે બે વિશે વિવેચનાત્મક નોંધ લખો **૧૪**

૧. કાલિદાસની પ્રણય ભાવના

૨. ભૂર્જપત્ર પ્રસંગનું મહત્વ

૩. ત્રીજા અંકનો વિષ્કંભક

૪. उपमा कालिदासस्य